

První republika

28.10.1918 vyhlášena republika

- ČSR vzešla na základě toho, že zaniká Rakousko-Uhersko, je pro nás zásadní, aby byl Versailleský mírový systém dodržován, dostali jsme Hlučínsko a nějaká území od nového Rakouska
- *Trianonská smlouva* s Maďarskem: získání Zakarpatské Rusi a Slovenska
- Malá dohoda: ČSR, Rumunsko a budoucí Jugoslávie, orientace na Francii
- prezident Masaryk, ministr zahraničí Edvard Beneš
- i po vyhlášení státu trvalo dva roky, než se Československá republika konstitovala

11.11.1918 problém po vyhlášení státu Poláků, kteří obsadili značnou část Těšínska, argumentovali tím, že se tam hovoří většinou polsky, ale už dlouho toto území patřilo k českému království, Poláci chtěli, aby tamní obyvatelé volili do parlamentu, měli být i povoláni do posléze armády; na to zareagovali Češi, především legionáři tzv.

(23.-30.1.1919) **sedmidenní válkou** → zabránění Těšínska, velmocí donutily se ČSR stáhnout

1920 *arbitráž ve Spa*, dohoda Dohody, kudy povede hranice mezi ČSR a Polskem → neurčila to válka, ale velmocí; Bohumínsko-košická dráha je na našem území, a zůstaly tam i doly, zbytek mají Poláci, došlo i k rozpuštění Těšínska na český a polský

- Poláci do nikdy nezkusili a po podepsání Mnichovské dohody si Těšín hned nárokovali
- další problém je se Slovenskem, Maďaři odtamtud nechtěli
- bylo vytvořeno ministerstvo pro Slovensko (ministrem Vavro Šrobár)

leden 1919 Češi museli vojensky obsadit Slovensko

- na území Maďarska se vytvořila bolševická vláda Maďarská republika rad, Čechoslováci překročili hranice Maďarska s cílem porazit tuto vládu, to se nepodařilo a Maďaři šli do protiútoků a obsadili dokonce kus Slovenska, v části Slovenska zase vznikla Slovenská republika rad
- na popud Francie Maďaři vyhnání a Slovenská republika rad byla zrušena

1920 situace vyřešena *Červnovou mírovou smlouvou* v Trianonu, kde byly stanoveny hranice mezi Slovenskem a Maďarskem

- to se nelíbí Maďarům, protože ztratili Slovensko, zůstává tam maďarské obyvatelstvo
- za Mnichovské dohody Maďaři část Slovenska získali a obsadili

říjen 1918 sešel se Masaryk s Rusíny ve Spojených státech, kde se dohodli na tom, že Rusíni chtějí být součástí Československé republiky, musí to ještě potvrdit oficiální politická reprezentace

8.5.1919 centrem Podkarpatské Rusi je Užhorod, tam se potvrdilo, že to bude součást ČSR

- pro ČSR spíše nevýhodné, území je velmi zaostalé, na tomto území prochází maďarizace, žádné vzdělání

České pohraničí

- už před první světovou válkou se používá termín *sudety*
- nějakých 25 % obyvatelstva ČSR jsou menšiny
- po vyhlášení republiky byly vytvořeny čtyři německé provincie (Jihlava, Olomouc, Brno byly také silné německé enklávy)
-